

Moderne tijd

9 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Sleeman (die onderdeel uitmaakt van het Britse bestuur) wil in zijn memoires het succes / het belang van het Britse bestuur benadrukken, zodat het voorbeeld van vrouwen die zorgeloos reizen mogelijk overdreven is / zodat hij geen voorbeelden opneemt van verzet tegen het Britse gezag (waardoor de bron minder betrouwbare informatie voor het eerste hoofdstuk bevat) 2
- Sleeman beweert in zijn memoires te voelen/te weten dat Indiërs opkijken tegen de Britten / dat Indiërs de Britten respecteren / beweert dat het bestuur de orde weet te bewaren met maar drie forten, waarmee je kunt aantonen dat hij ervan uitgaat dat het Britse bestuur zo superieur is dat Indiërs zich vrijwillig onderwerpen / dat het Britse bestuur superieur is omdat het zonder problemen wordt aanvaard (waardoor de bron betrouwbaarder informatie bevat voor het tweede hoofdstuk) 2

Opmerking

Als in een antwoord wordt ingegaan op de representativiteit van de bron, worden geen scorepunten toegekend.

10 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Robert Owen wilde via het parlement / via de oprichting van idealistische coöperaties meer rechten / betere omstandigheden voor arbeiders bewerkstelligen 1
- De boodschap dat de arbeiders zelf verantwoordelijk waren voor de verbetering van hun omstandigheden was populair bij liberale ondernemers omdat de rol van de overheid klein kon blijven / omdat hierdoor de verantwoordelijkheid niet bij de ondernemers lag 1

11 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- In 1857 vond een opstand plaats onder Indiase soldaten 1
- waarna de Britten het station lieten bouwen om eventuele nieuwe opstanden neer te kunnen slaan / om zich te kunnen verdedigen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- De schrijver richt zich tot de dames van de hogere burgerij, waarin de vrouw niet voor het inkomen hoeft te zorgen / kan kiezen voor werk (terwijl vrouwen uit de arbeidersklasse zich die keuze niet kunnen veroorloven) 1
- door te schrijven dat vrouwen geen zin hebben om te werken / dat vrouwen niet moeten denken dat werken niet netjes is / dat vrouwen niet moeten denken dat je een ander voor je moet laten werken 1

bij 2:

- De schrijver wil de feministische beweging bevorderen, want de schrijver roept vrouwen op zelf gaan werken / financieel bij te dragen / onafhankelijker te worden (waardoor zij hun positie/rechten verbeteren) 1
- door te schrijven dat vrouwen niet moeten denken dat werken niet netjes is / dat vrouwen werken niet moeten afwijzen / dat vrouwen zich niet moeten laten overheersen 1

Opmerkingen

- *Alleen als een juiste uitleg voor een conclusie wordt gegeven, wordt telkens 1 scorepunt toegekend aan een passende verwijzing naar de bron.*
- *Als bij beide deelvragen dezelfde verwijzing naar de bron wordt genoemd, wordt alleen aan de eerste verwijzing 1 scorepunt toegekend.*

13 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Met de *Education Act* krijgen arbeiders de kans op een betere opleiding, waardoor zij hoger geschoold werk kunnen krijgen / beter in staat zijn voor hun rechten op te komen 1
- Het parlement moet met een wet regelen dat arbeiders kansen krijgen, omdat uit de brief blijkt dat (een deel van) de elite de emancipatie van arbeiders tegenhoudt / de arbeiders ondergeschikt wil houden 1
- omdat de schrijver schrijft dat (een van de volgende): 1
 - de arbeiders een aangeboren vulgariteit hebben.
 - de zonen van goeude heren naar beneden zullen worden getrokken door het contact met arbeiders.
 - de meester niet naast een dienaar zou hoeven zitten.

Opmerking

Alleen als bij de tweede deelvraag een juiste onderbouwing van de noodzaak van de Education Act wordt genoemd, wordt 1 scorepunt toegekend aan een passende verwijzing naar de bron.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 2

De juiste volgorde is:

4, 3, 5, 1, 6, 2

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder complete en foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

15 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- De Nederlandse autoriteiten wilden met het oppakken / uitwijzen van Anton de Kom voorkomen dat het Nederlandse gezag in de kolonie te maken kreeg met (toenemende) opstanden / dat het Nederlandse gezag werd aangetast 1
- wat past bij 'vormen van verzet tegen het West-Europese imperialisme' 1

Opmerking

Alleen als een juiste verklaring wordt gegeven voor het optreden van de Nederlandse autoriteiten, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passend kenmerkend aspect uit de eerste helft van de twintigste eeuw.

16 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):

- Het nationaalsocialisme is antisemitisch / vervolgt 'minderwaardige' rassen / streeft naar *Volksgemeinschaft*, terwijl Von Papen het bedreigen van/het afwijzen van (hulpeloze) bevolkingsgroepen afkeurt.
- Het nationaalsocialisme is antidemocratisch / kent het leidersbeginsel, terwijl Von Papen wil dat het volk invloed heeft op de besluitvorming.
- Het nationaalsocialisme vervolgt andersdenkenden / voert censuur door, terwijl Von Papen het bestraffen van kritische uitingen afkeurt.
- Het nationaalsocialisme streeft een totalitaire samenleving na / maakt gebruik van propaganda, terwijl Von Papen kritiek heeft op het ophitsen van de jeugd / op het misleiden van het volk.

per juiste combinatie van kenmerk en kritiek 2

Opmerking

Als alleen een kenmerk van het nationaalsocialisme wordt genoemd zonder de daarbij behorende kritiek van Von Papen, wordt geen scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
17	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 1945 hadden de geallieerden Duitsland verslagen • waardoor het voor Von Papen noodzakelijk werd om nadruk te leggen op zijn (kritische) toespraak om vervolging/een veroordeling (voor zijn rol in de regering van Hitler) te voorkomen 	<p>1</p> <p>1</p>
18	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met de inzamelactie wil de regering de Duitse <i>Volksgemeinschaft</i> versterken / de eenheid/solidariteit onder de Duitsers vergroten / steun behouden onder de burgers voor de (totale) oorlogsvoering • wat ondersteund kan worden met de foto, die de inzet van de Hitlerjugend / de burgerbevolking voor soldaten / voor de oorlogvoering toont • De geallieerden kunnen de boodschap aan hun bevolking overbrengen dat uit deze inzamelactie blijkt dat de Duitse regering niet in staat is de soldaten goed te bevoorraden / dat de Duitse frontsoldaten niet goed zijn uitgerust voor de winter (zodat de strijd tegen Duitsland gewonnen kan worden) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De tekenaar geeft de kritiek weer dat door het beleid van de DDR-regering goederen worden geweigerd die de bevolking nodig heeft / niet wordt gezorgd voor de bevolking / de bevolking onderdrukt wordt 1
- door af te beelden dat (een van de volgende): 1
 - de inwoners van Oost-Duitsland armoedig/hongerig toekijken terwijl de leiders de goederen afslaan.
 - de inwoners van Oost-Duitsland de Amerikaanse goederen niet kunnen bereiken.
 - de inwoners armoedig/hongerig achter een hek gevangen zitten terwijl de leiders er welvarend uitzien.
- De tekenaar geeft de kritiek weer dat de DDR-leiding niet zelfstandig kan beslissen / dat de Sovjet-Unie de DDR in haar machtsgreep houdt (en dwingt de steun te weigeren) 1
- door af te beelden dat Grotewohl (een van de volgende): 1
 - schuin achter Molotov staat.
 - hetzelfde gebaar maakt als Molotov.
 - kleiner is dan Molotov.

Opmerking

Alleen als een juist voorbeeld van de kritiek (bij de eerste deelvraag) op het beleid en (bij de tweede deelvraag) op de politieke verhoudingen wordt weergegeven, wordt telkens 1 scorepunt toegekend aan een passende verwijzing naar de prent.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De woonsituatie van Hasip Turan (waarbij hij in een barak woont / met vijf mannen in één kamer woont) past bij het uitgangspunt dat de gastarbeiders tijdelijk in Nederland zouden komen werken / terug zouden keren naar hun thuisland 1
- Na het invoeren van gezinshereniging / het recht om te mogen blijven in Nederland, betrekken de (meeste) gastarbeiders (met hun gezin) een permanente / individuele woning 1
- Voorstanders van integratie kunnen de kritiek ontleenen dat migranten (te) weinig betrokken worden bij de Nederlandse samenleving / geen binding vormen met Nederland (waardoor ze niet integreren) 1
- wat past bij de beschrijving van Hasip Turan dat: 1
 - de gastarbeiders afgelegen wonen.
 - contact met Nederlanders is uitgesloten.
 - niemand iets vertelt over de Nederlandse samenleving/omgangsvormen/taal.

Opmerking

Alleen als het antwoord op de derde deelvraag een juist voorbeeld van kritiek bevat, wordt 1 scorepunt toegekend aan een passende verwijzing naar de bron.

21 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De jongere generatie in Duitsland vond het moeilijk om respect op te brengen voor de oudere generatie, die schuldig was aan / mede verantwoordelijk was voor het aan de macht komen van Hitler / het ontketenen van de Tweede Wereldoorlog / de moord op Joden en andere bevolkingsgroepen 1
- wat past bij (een van de volgende): 1
 - 'het in praktijk brengen van (de totalitaire ideologie) nationaalsocialisme'.
 - 'het voeren van twee wereldoorlogen'.
 - 'racisme en discriminatie die leidden tot genocide, in het bijzonder op de joden'.

Opmerking

Alleen als een juist argument wordt gegeven voor het ontstaan van een heviger generatieconflict, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passend kenmerkend aspect uit de eerste helft van de twintigste eeuw.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Tijdens de detente werd door de regering van de DDR sneller toestemming verleend aan / werd de procedure voor bezoekrechten versoepeld voor burgers uit de BRD om familie/bekenden op te zoeken in de DDR (zodat er meer gegevens konden worden verzameld) 1
- Met de gegevens wilde de regering van de BRD een betere toenadering tot de DDR realiseren, omdat ze een beter beeld kregen van de toestand van het land / omdat ze beter in konden spelen op de wensen van de DDR-burgers 1
- Onderzoek naar de mening van burgers werd in de DDR niet in het openbaar gedaan omdat het communistische regime bang was dat dit kritiek zou losmaken / dat dit onderzoek duidelijk zou maken dat (een deel van) de bevolking het regime afwees 1

Opmerking

Als in het antwoord op de derde deelvraag alleen wordt vermeld dat de regering van de DDR een dictatuur/een totalitair systeem was, wordt geen scorepunt toegekend (omdat dit geen reden noemt om geen openbaar onderzoek te doen).

23 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De confessionele partijen moeten rekening houden met de ontkerkelijking/ontzuiling waardoor zij stemmen verliezen / rekening houden met de opkomst van jongerenculturen waardoor zij ook jongeren moeten aanspreken met de campagne 1
- Behrendt geeft de mening weer dat de confessionele partijen zich jonger/hipper voordoen dan ze zijn om (jongere) stemmers te trekken 1
- door (een van de volgende): 1
 - af te beelden dat de lijsttrekkers zich presenteren als een hippe rockband / als The Hallelujah boys.
 - de tekst: "Is het zo hip genoeg"?

Opmerking

Alleen als bij de tweede deelvraag een juiste mening van Behrendt wordt weergegeven, wordt 1 scorepunt toegekend aan een passende verwijzing naar de bron.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Kohl verdedigt het Verdrag van Maastricht (dat voorziet in het oprichten van de Europese Unie / in de invoering van de euro) 1
- wat hij ondersteunt door te zeggen dat een vitaal Europa belangrijk is / dat het oude Europa (zonder Unie) zou terugvallen in nationale rivaliteiten 1
- Het herenigde Duitsland neemt een leidende rol op zich in de Europese samenwerking 1
- wat past bij zijn uitspraak dat Duitsland niet apathisch af moet wachten / dat Europa voor Duitsland van vitaal belang is 1

Opmerkingen

- *Alleen als in het antwoord (bij de eerste deelvraag) het verdrag van Maastricht en (bij de tweede deelvraag) de leidende rol van Duitsland wordt genoemd, wordt telkens 1 scorepunt toegekend aan een passende verwijzing naar de bron.*
- *Als bij beide deelvragen dezelfde verwijzing naar de bron wordt genoemd, wordt alleen aan de eerste verwijzing 1 scorepunt toegekend.*

25 maximumscore 2

De juiste combinaties zijn:

1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a

- indien vier combinaties juist 2
- indien drie combinaties juist 1
- indien minder dan drie combinaties juist 0